

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHAN THỊ THANH HƯƠNG

**QUẢN LÝ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG NGHIỆP VỤ
SƯ PHẠM CHO GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG
NGHỀ MỎ HỒNG CẨM - QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 60.14.05

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS. TS NGUYỄN ĐỨC TRÍ

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và nghiên cứu chương trình sau đại học, chuyên ngành Quản lý Giáo dục tại Khoa tâm lý giáo dục - Trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên nói chung và quá trình làm luận văn tốt nghiệp nói riêng, em đã được đón nhận sự tận tình giúp đỡ của các giáo sư, tiến sỹ, các nhà khoa học, các thầy giáo, cô giáo trong và ngoài khoa tâm lý Giáo dục Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên. Nhân dịp này, em xin gửi lời cảm ơn chân thành nhất về sự giúp đỡ quý báu đó.

Đặc biệt em xin bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tới thầy - PGS. TS Nguyễn Đức Trí, mặc dù thầy phải đối diện với căn bệnh hiểm nghèo, nhưng thầy đã cố gắng chiến thắng bệnh tật, tận tình giúp đỡ em hoàn thành luận văn này.

Tác giả cũng xin gửi lời cảm ơn tới các thầy cô giáo trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh, gia đình, bạn bè, tập thể lớp Cao học quản lý giáo dục - khóa 18 đã tạo điều kiện thuận lợi về thời gian, vật chất, tinh thần trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Dù đã rất cố gắng, song chắc chắn luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót, kính mong được sự chỉ dẫn của các nhà khoa học, các giáo sư, tiến sỹ, các thầy giáo, cô giáo và toàn thể các bạn đồng nghiệp để luận văn được hoàn thiện hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2012

TÁC GIẢ

Phan Thị Thanh Hương

MỤC LỤC

Lời cảm ơn	
Mục lục.....	i
Danh mục các bảng, biểu đồ	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
5. Giả thuyết khoa học	3
6. Phạm vi nghiên cứu.....	4
7. Phương pháp nghiên cứu.....	4
8. Cấu trúc luận văn	4
PHẦN NỘI DUNG	5
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG	
NGHIỆP VỤ SƯ PHẠM CHO GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG CAO	
ĐẲNG NGHỀ	5
1.1. Sơ lược lịch sử vấn đề nghiên cứu	5
1.2. Lý luận chung về quản lý	6
1.2.1. Khái niệm quản lý	6
1.2.2. Chức năng của quản lý.....	8
1.2.3. Khái niệm quản lý giáo dục	11
1.2.4. Quản lý nhà trường	13
1.3. Khái niệm nghiệp vụ sư phạm và bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm	14
1.3.1. Nghiệp vụ sư phạm	14
1.3.2. Bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm	15
1.3.3. Quản lý bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm	17

1.4. Giáo viên dạy nghề và quy định chuẩn giáo viên, giảng viên dạy nghề.....	20
1.4.1. Khái niệm giáo viên	20
1.4.2. Khái niệm giáo viên dạy nghề.....	21
1.4.3. Quy định chuẩn giáo viên, giảng viên dạy nghề.....	22
1.5. Quản lý bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh	23
1.5.1. Tầm quan trọng của công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên dạy nghề	23
1.5.2. Nội dung bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên dạy nghề	24
1.5.3. Quản lý nội dung bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên dạy nghề.....	26
Kết luận chương 1	28
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ BỒI DƯỠNG NGHIỆP VỤ SƯ PHẠM CHO GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ MỞ HỒNG CẨM - QUẢNG NINH	29
2.1. Khái quát về trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh	29
2.1.1. Sơ lược về lịch sử phát triển của trường	29
2.1.2. Chức năng nhiệm vụ và cơ cấu tổ chức của trường.....	30
2.1.3. Hoạt động đào tạo	31
2.1.4. Thực trạng về chất lượng giáo viên của trường CĐNMHC - QN	33
2.1.5. Cơ sở vật chất, thiết bị và chương trình, giáo trình, đồ dùng phương tiện dạy học.....	37
2.2. Thực trạng các biện pháp quản lý công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên ở Trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh.....	39

2.2.1. Thực trạng công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm của giáo viên trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm	39
2.2.2. Thực trạng các biện pháp quản lý công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm của giáo viên ở trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm.....	47
2.3. Nguyên nhân và các yếu tố ảnh hưởng đến việc quản lý công tác BDNVSP cho giáo viên trường CĐNMHC - QN.....	63
Kết luận chương 2	65
Chương 3. MỘT SỐ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ CÔNG TÁC BỒI DƯỠNG NGHIỆP VỤ SƯ PHẠM CHO GIÁO VIÊN Ở TRƯỜNG CAO ĐẲNG NGHỀ MỞ HỒNG CẨM - QUẢNG NINH	67
3.1. Các nguyên tắc đề xuất các giải pháp	67
3.1.1. Nguyên tắc tính hệ thống	67
3.1.2. Nguyên tắc tính kế thừa	68
3.1.3. Nguyên tắc tính toàn diện	68
3.1.4. Nguyên tắc tính chất lượng.....	68
3.1.5. Nguyên tắc tính hiệu quả	69
3.2. Các giải pháp quản lý bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên ở trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh.....	70
3.2.1. Đổi mới quản lý tuyển chọn, sử dụng giáo viên và cải tiến nội dung, phương pháp bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên dạy nghề	70
3.2.2. Quản lý đổi mới phương pháp dạy học theo hướng tăng cường hơn nữa hình thành kỹ năng thực hành nghề cho học sinh.....	74
3.2.3. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá chất lượng đào tạo	77
3.2.4. Quản lý sử dụng cơ sở vật chất, thiết bị, vật tư phục vụ cho dạy học gắn liền với thực hành nghề	80
3.2.5. Nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho đội ngũ giáo viên	82

3.3. Mối quan hệ giữa các giải pháp đề xuất.....	84
3.4. Khảo nghiệm tính khả thi, cần thiết của các giải pháp quản lý đề xuất	87
Kết luận chương 3	93
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	94
1. Kết luận	94
2. Kiến nghị.....	95
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	97

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU ĐỒ

Bảng số 1: Phân biệt khái niệm thuật ngữ	16
Bảng số 2. Thống kê trình độ chuyên môn nghiệp vụ sư phạm của giáo viên	34
Bảng số 3. Thống kê trình độ tin học, ngoại ngữ của đội ngũ giáo viên	35
Bảng số 4. Tổng hợp ý kiến đánh giá của CBQL, GV và HSSV về chất lượng đội ngũ giáo viên của nhà trường	37
Bảng số 5. Đánh giá thực trạng bồi dưỡng và tự bồi dưỡng trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, tay nghề	40
Bảng số 6. Đánh giá thực trạng sinh hoạt tổ chuyên môn của giáo viên	42
Bảng số 7. Đánh giá thực trạng đổi mới phương pháp dạy học của giáo viên	43
Bảng số 8. Thực trạng quản lý xây dựng kế hoạch giảng dạy	48
Bảng số 9. Thực trạng quản lý hồ sơ chuyên môn của giáo viên	50
Bảng số 10. Thực trạng đổi mới phương pháp dạy học	52
Bảng số 11. Thực trạng quản lý sử dụng và bồi dưỡng đội ngũ giáo viên	54
Bảng số 12: Thực trạng quản lý chỉ đạo sử dụng đồ dùng, thiết bị, vật tư phục vụ dạy học	56
Bảng số 13. Thực trạng quản lý kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh	58
Bảng số 14. Thực trạng quản lý hướng dẫn học sinh thực tập tại các đơn vị sản xuất	60
Bảng số 15: Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết, tính khả thi của các giải pháp quản lý đề xuất	88
Bảng số 16. Tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các giải pháp quản lý đề xuất	91
Biểu đồ 1: Tương quan giữa tính cần thiết và tính khả thi của các giải pháp quản lý đề xuất	92

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Quá trình toàn cầu hóa nền kinh tế quốc tế đã đặt ra nhiều cơ hội và thách thức cho các quốc gia trong việc phát triển. Chính trong cuộc đua tranh mới này, các nước đều tìm kiếm con đường phát triển cho riêng mình, có thể dựa vào nguồn vốn đầu tư, dựa vào tài nguyên, dựa vào lợi thế địa lý - chính trị - kinh tế. Nhưng có thể khẳng định rằng, hầu hết các quốc gia đều thống nhất: nguồn lực con người là quan trọng nhất và giáo dục là con đường cơ bản nhất để phát huy nguồn lực con người, phục vụ cho sự phát triển nhanh và bền vững của mỗi quốc gia.

Là một nước đang phát triển, nên ở Việt Nam nguồn lực con người càng trở nên quý báu và giữ vai trò quyết định đối với sự phát triển kinh tế - xã hội, trong khi các nguồn lực khác còn hạn hẹp. Vì thế, quan điểm “phát huy tối đa nhân tố con người, coi con người là chủ thể, nguồn lực chủ yếu và là mục tiêu của sự phát triển” được Đảng ta xác định là một trong năm quan điểm phát triển kinh tế xã hội 2011 - 2020, để thực hiện được tư tưởng chỉ đạo chỉ đạo phát triển nguồn nhân lực “đẩy mạnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá và phát triển nhanh, bền vững; phát huy sức mạnh toàn dân tộc, xây dựng nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo định hướng xã hội chủ nghĩa” [14, tr 30]. Chính vì vậy giáo dục đào tạo có vai trò đặc biệt quan trọng, là “quốc sách hàng đầu”.

Được thiên nhiên ưu đãi về địa hình, Quảng Ninh (QN) là một tỉnh hội tụ tất cả những điều kiện thuận lợi cho sự phát triển kinh tế - xã hội. Là tỉnh công nghiệp - dịch vụ phía Đông Bắc Bộ, QN có 3 thành phố, 10 huyện và 1 thị xã có tiềm năng kinh tế lớn nên nguồn nhân lực lao động luôn là vấn đề quan tâm hàng đầu của tỉnh. Tuy nhiên, trong những năm qua, do quan niệm của xã hội vẫn quan tâm đến việc học Đại học, chưa quan tâm đến việc học

nghề nên thiếu nguồn lao động có tay nghề cao. Điều này đã gây ảnh hưởng không nhỏ đối với sự phát triển kinh tế của cả nước - nói chung, của tỉnh QN - nói riêng.

Sau 25 năm đổi mới, sự nghiệp giáo dục trong cả nước và tỉnh QN đã thu được những thành tựu nhất định. Đặc biệt giáo dục dạy nghề đã có được sự quan tâm của xã hội. Hiện nay, QN là một trong những tỉnh có hệ thống trường dạy nghề phát triển mạnh với 01 trường Đại học có dạy nghề, 5 trường Cao đẳng nghề, 2 trường Trung cấp nghề và nhiều cơ sở đào tạo nghề khác, đào tạo các hệ: cao đẳng nghề, trung cấp nghề, sơ cấp nghề. Tuy vậy, sự nghiệp giáo dục nói chung và giáo dục dạy nghề nói riêng ở QN còn tồn tại nhiều mặt yếu kém, chưa phát triển tương xứng với tiềm năng, do đó cần được quan tâm nhiều hơn nữa.

Là trường Cao đẳng nghề đầu tiên ở nước ta, trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm (CĐNMHC) là một trường lớn trực thuộc tập đoàn Công nghiệp Than - Khoáng sản Việt Nam (Vincomin), đóng trên địa bàn tỉnh QN. Trước yêu cầu phát triển giáo dục và những thay đổi nhanh của môi trường kinh tế xã hội, công tác quản lý, giảng dạy của đội ngũ giáo viên của nhà trường trong những năm qua đã đạt được nhiều thành tích đáng ghi nhận. Tuy nhiên trong quá trình quản lý, giảng dạy đội ngũ giáo viên nhà trường đã bộc lộ nhiều tồn tại. Đội ngũ giáo viên của Nhà trường còn có những người yếu kém về nghiệp vụ sư phạm, năng lực chuyên môn, tay nghề... dẫn đến chất lượng quản lý, giảng dạy còn chưa đáp ứng với yêu cầu của sự phát triển nhà trường. Một trong những nguyên nhân chính của vấn đề này là công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm (BDNVSP) của nhà trường chưa được quan tâm đúng mức. Với lý do đó, tôi chọn đề tài “Quản lý công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên ở trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh” làm luận văn tốt nghiệp cao học của tôi.

2. Mục tiêu nghiên cứu

Đề xuất các giải pháp quản lý công tác BDNVSP cho giáo viên ở trường CĐNMHC - QN đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục và phù hợp với thực tiễn của một tỉnh công nghiệp - dịch vụ phía Đông Bắc Bộ.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu

3.1. Khách thể nghiên cứu

Quá trình bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên ở trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh.

3.2. Đối tượng nghiên cứu

- Cơ sở lý luận về công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên ở trường cao đẳng nghề.

- Đánh giá thực trạng quản lý bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm của giáo viên ở trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh.

- Nghiên cứu để đề xuất các giải pháp quản lý công tác bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên ở trường Cao đẳng nghề mở Hồng Cẩm - Quảng Ninh.

4. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Nghiên cứu lý luận về quản lý, BDNVSP cho giáo viên trường Cao đẳng nghề.

- Khảo sát, đánh giá thực trạng đội ngũ giáo viên và thực trạng công tác BDNVSP cho giáo viên trường CĐNMHC - QN.

- Đề xuất các giải pháp quản lý công tác BDNVSP cho đội ngũ giáo viên trường CĐNMHC - QN đáp ứng yêu cầu phát triển của nhà trường.

5. Giả thuyết khoa học

- Nghiệp vụ sư phạm của đội ngũ giáo viên của trường CĐNMHC - QN còn thấp vì vậy ảnh hưởng lớn đến chất lượng đào tạo nghề của nhà trường.

- Cần phải xây dựng các giải pháp quản lý công tác BDNVSP cho đội ngũ giáo viên trong nhà trường một cách đồng bộ, toàn diện sẽ nâng cao chất lượng đào tạo nghề đáp ứng với sự phát triển của nhà trường.